

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia CXI. Cæterùm in diebus illis post afflictionem istam Sol
obscurabitur, & luna no[n] dabit splendore[m] suu[m]? & stellæ cœli
excident, & potestates quæ in cœlis sunt, concutientur. Et tunc ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

numi coeli. A ficu uero discite parabolam: Quum ramus eius tener sit, & germinat folia, nostis quod prope sit aestas. Ita & uos, cum haec fieri uideritis, agnoscite quod prope sit in foribus. Amen dico uobis, nequam prateribit aetas haec, usque dum omnia haec facta fuerint. Coelum & terra prateribunt, sermones autem mei nequaquam prateribunt.

Postquam Dominus noster Iesus Christus de urbis excidio differuit, & discipulos de omnibus Argumentum & usque praesentis loci. ad alteram huius tractationis partem, & de huius mundi consummatione, de quo suo ad iudicium aduentu loquitur. Ordo tractationis hic est. Primo signa commemorat, quae nouissimam diem proximam praecessura. Deinde aduentum suum describit, & quae tunc hominum condicio futura sit, docet. Tertio argumentis aliquot hoc suum ratiocinium confirmat. Seruit autem locus hic institutioni simul & consolationi, & proinde multa consideratione dignus est. Excitat enim securos, ne mundi transituri studijs inutilibus & noxijs immergamur. Adhaec scandalo medetur, quod ex priorum afflictionibus & laetis impiorum successibus oritur, cum ostendit, fore olim tempus, quo illi quidem digna laborum suorum praemia recepturi, hi uero sceleribus ipsorum dignas penas daturi sint. Quoad primum, sic ait: In diebus illis post afflictionem istam Sol obscurabitur, & Luna non dabit splendorem suum, & stella caeli excident, ac potestates, quae in caelis sunt, commouebuntur. Tempus ante omnia denotat, illud nimirum, quando afflictionibus quas haecenus exposuit, piam iam defensionem & tunc euentura dicit, quae & horribile Dei iudicium mundo imminere testentur, & in gloria venturi sint iudicia. Admonet ergo temporis circumspecta, ne vel afflictionibus offendantur, vel triumphos ante victoriam somnient. Nec tamen eclipses Solis & Luna intelligit, quales ex ordinario caeli & siderum motu frequenter oriri solent: sed extraordinarias, quae totius huius mundi machine interitum instare doceant, & hominibus impie securis Dei iram caelitus denuntient. Et hoc innuit, cum potestates, quae in caelis sunt, concutendas fore dicit, ut aliquid praeter solitum naturae cursum patiantur. Apud Lucam uero his duo alia etiam addit, Maris nimirum inundantis sine aestuantis fremitum, & horribilem pleni, desperationis hominum anxietatem, quae ex insulitis hisce terroribus scelerum conscientia conuictis sit exoriura: ut ita diris modis excrucientur, qui prius immamli tercia carnis suae desiderijs indulserunt, & pios sine credentes crudeliter persecuti sunt. Quae autem illa, & istam uis quantae sit peccatorum & scelerum atrocitas. Cum enim nouissimus Christi aduentus (ut in sequentibus patebit) pijs laetis & salutaris futurus sit, horrenda haec & terroris plena ad solos impios pertinere constat, quos ita terret oportet, ut Dei iram agnoscant ex ijs, quae in omnes sensus incurrunt, quam ex uero ipse agnoscere noluerunt. Nec tamen nouissimum tantum die Deo in hoc seruet tota mundi machina, sed ab ipsa origine rerum multa acciderunt, & hodie etiam multa sunt, quae impijs & penitere nescijs omnia elementa infesta esse docent. Ut enim mundus hic totus in hominis usum conditus est, & in singulis eius partibus diuina bonitatis & beneficentiae signa pijs Dei cultoribus apparent. Ita ubi Deo sese hostiliter homines opponunt, & mandata ipsius incurabili impietate contemnant: mox caelum & terra, & cum his creaturae reliquae omnes, quasi conspiratione facta in arma ruunt, & irati Dei iudicia vel omni prodigiorum genere horribiliter portendant, vel etiam reipsa exequantur. Exempla in historijs passim sunt obuia, & imprimis memorabilia sunt, quae de Aegyptijs & Chanaanis narrantur, contra quos elementa omnia militauerunt, dum caelum tempestatibus insolitis agros vastauit, grandine uero & pecora & homines occisi sunt, aer locustarum omnia longe lateq; populantia agmina, fluij & paludes ranarum sedas cohortes produxerunt, Sol uel lucem negauit, uel solito diutius subministravit, ut dignae de ipsis poenae sumi possent. De his nos cogitare oportebat hodie, quando irae diuinae certissima signa passim apparent. Nam ut instabiles & incertas plane temporum anni uices, tempestates incommodas, maris et fluiorum inundationes, terremotus, non fructuosus partus, & infinita alia omitamus, quod obsecro seculum fuit, quo tam multi tamq; diri Cometes in caelo arserint, quot intra annos triginta uidimus? Nec tamen Cometae tan-

Argumentum & usque praesentis loci.

Signa, quae die nouissima praesentis loci.

Isaie 13. Ezech. 32. Joel. 2.

Luc. 21.

Peccatorum quae sit atrocitas.

Rom. 1. Psal. 104. 147. & c.

Exod. 8. 9. 10. 14. & c.

Ios. 10.

Sol obscurabitur, & potestates quae hominis uentem inter angelos suos, & terrae usque ad exte-

tummodo visi sunt, sed multis in locis cruces, gladij, cuspides cruentae, armata cohorte, leones et multa alia terroris plena prodigia apparuerunt. Nec inanibus terricula mentis Dei nos iudicet, sed et tur seditiones, bella & horribiles undiq; regnorum motus, adhaec famae, pestes & inaudita primum horum genera: prodigiose item multorum de rebus fidei sententia, falsa dogmata, scilicet & heresim infanda: qua omnia hominum mentes non modo terroribus concutunt, verumetiam salutaritas reddunt, & in desperationem multos conieciunt. Sunt ista admodum horrenda: sed simul cogitandum erat, haec praedia modo esse eorum, quae nonisimo vniuersalis iudicii die euentura sunt. Ad istis vero viam vnicam esse cogitemus, quam in vera ad deum conuersione nobis scriptura monstrat, cuius auctor nobis verus est, ipse Christus, qui olim iudex veniet, &c.

Christi ad iudicium aduentus describitur. Matth. 24.

Signi Christi.

Matth. 16.

Zach. 12.

Euseb. de vita Const. lib. 4.

Actorum 17.

Impiorum conditio.

His praemis ad aduentus sui descriptione Christus transit, ubi quaedam ex Mattheo scriptis oportet. Illic enim ait: Tunc apparebit signum filij hominis in caelo, & tunc plangent omnes tribus terrae. Quibus verbis ad rem militarem alludit. Solent enim Imperatores & reges contra hostes bellum gesturi signa & vexilla proferre, ad quae milites colliguntur. Ad eundem modum Christus quoque signum repente in caelo se exerciturum dicit, quando iam iam ad iudicium venturus sit. Nec mirandum est, illum de signo aliquo peculiari & visibili loqui, quo & pios excitet, & impios perterreat. Quale autem illud futurum sit, non dicit. Veterum plerique Crucem in nubibus apparere putant, quorum sententia non absurda mihi videtur. Per hanc enim Christus aduersarum potestatem omnem deuicit, & ad crucem omnes eos vocat, qui ipsius discipuli censeri volunt. Nec tenet, quod piorum afflictiones omnes crucis nomine comprehenduntur. Et quantum humanum iudicium colligi potest, nullum illo die signum esse poterit conuenientius. Crux enim & impios arguit, & Christum persecuti sunt, iuxta illud propheta: Videbunt in quem pupugerunt: & piorum fiduciam monium feret, qui in Christo crucifixo spem salutis omnem collocarunt. Nempe ergo actum illud crucis offendant, quando haec olim victoriae & gloriae Christi signum futura est. Et forsitan nonnulli huc referri poterunt, quod Constantino Imperatori, qui primus ecclesiae pacem contulit, aduersus Maximentium arma sumpturo crucis imago in caelis apparuit, cum hac inscriptione: In hoc signo vinces. Sed ad Christi verba redeamus, qui mox addit: Et tunc videbunt filium hominis venientem in nubibus cum potestate multa & gloria. Habent hic singula verba emphasim. Videbunt, inquit, omnes nimirum homines. Ergo omnibus conspicuus erit aduentus ille Christi (quod & angeli testantur) aliquid erit illusionis, quae rei veritatem in dubium vocet. Quem vero videbunt? Filium hominis. Poterat nomen aliquod illustrius & gloriae ipsius caelesti conuenientius sibi tribuere: sed filium hominis se tunc quoque fore testatur, ne quis ipsum hominem assumptum in caelesti gloria depositorem putaret (quod hodie nonnulli sentiunt) & ut impios hostes perstringat, qui ipsum propter humanam carnae speciem ignobilem contemebant. Docet enim fore, ut regem gloriae & verum Dei filium agnoscant, quem nunc ut hominem nudum & calamitosum asperrunt. Et haec facit, quod motum aduentus exponit, dicens: Venientem videbunt in nubibus cum potestate multa & gloria. Nihil enim meminit, ut potentiam & gloriam humana vel terrena longe superiorem denotet, adeoque talis quae nemo subterfugere, aut viribus humanis superare queat.

Cum primis autem obseruandum est, quae sub nouissimum Christi aduentum futura sit hominum conditio, cum piorum scilicet cum impiorum. De vtriusque enim ipse non obscure admonet. Et ad impios quidem pertinet, quod ex Mattheo adduximus: Tunc plangent omnes tribus terrae. Plangentibus vero luctum acerbum & intolerabilem exprimit, qui homines ut seipsos percussant, & seipsum in inferant cogit. Nec aliter fieri potest, quando iudicem & seuerum scelerum vindicem vident, qui quem saluatorem & salutis doctorem agnoscere noluerunt. Euenit hoc impijs interdum in hoc saeculo cuius rei exemplum in Iuliano apostata habemus: & simile quid in Iudeis accidit, qui plerumque ad nomen Iesu exhorrescunt, & morituri saepe Christianos sibi familiares rogant, ne quam huius saeculi mentionem, ac illum sibi infestum esse conueruntur. Idem euenit ijs, qui ubi multis annis seueritatem cauerunt, tandem desperationis tela ignea sentiunt. At quod in hoc saeculo paucis modo ceteris, ut reliquis exemplo sint, hoc in nouissimo die impij omnes simul experientur, quando coram Christi iudice tremant, sicut in Sapientia libro multis describitur. Vide Cap. 4. & 5.

Quoad vero pios atq; credentes, sic ait: Mittere angelos suos, et coget, siue congregabit electos suos. Pioru conditio. a quatuor ventis, ab extremo terre vsq; ad extremu celi. Videtur hoc opponere offendiculo, quod ex pium dispersione oritur. Quia enim in hoc mundo ecclesia exulat, multis et varijs casibus obnoxia. Hebr. 13. plerumq; dispergitur, vt vix aliqua communionis aut vnitatis species reliqua maneat. Et qui prius simul cohabitauerunt, sepe in diuersas gentes & nationes dissipari solent. Sed & in sectas diuersissimas scinditur ecclesia, quibus interdum pij quoq; inuoluuntur, vt ad tempus externe ecclesie societatem deserant. Accedunt his dira supplicia, quibus tyranni fidem credentiu oppugnant: quorum alij flammis crudelibus in cineres rediguntur, alij in aquis pereunt, alij a belluis immanibus laniantur, alij suspensi in aere contabescunt, reliqui autem omnes vermicibus esca fiunt, & in terram vnde desumpti fuerunt, reuertuntur. Quorum consideratio tentationes parit graues: eo quod carni impossibile vide tur, vt ij aliquando in vnum conueniant, qui tot modis dissipati sunt. Hic ergo ad Dei potentia nos Christus relegat, quando se angelos suos emissurū dicit, qui electos suos omnes ex omnibus mundi par tibus colligant. Nec terram modo nominat, sed celum quoq; vt ostendat, nec loci distantiam, nec mor tibus colligant. Nec quicquam aliud obstruam, quod minus ad se congregentur, quotquot in ipsum credid erunt, nec quisquam aliud obstruam, quod minus ad se congregentur, quotquot in ipsum credid erunt. Idem in Apocalypsi docet, cum ait: Et dedit mare mortuos qui in eo erant, & mors & infernus dederunt eos qui in ipsis erant. Et consentit his ex parte, quod Apostolus nec vita nec morte noi à Dei dilectione separari dicit. Imprimis autem verbum cogendi vel congregandi obseruabis. Innuat hoc, quod electos simul omnes in vnum conuenire oporteat, quotquot nimirum ab ipsa rerum origine vixit quod electos simul omnes in vnum conuenire oporteat, quotquot nimirum ab ipsa rerum origine vixit. Colligemur ergo cum Adama- Matth. 8. Mo, Abelo, Setbo, Noa, Abrahamo, Isaac, Iacobo, Ioseph, Samuele, Dauide, prophetis, apostolis, Ma ria virgine, & reliquis sanctis omnibus quorum nomina & memoriam exofculari solemus. Congrega bimus autem ad Christu, in quem omnes illi respexerunt, vt cum illo ea beatitudine fruamur, quam ille nobis mortis sue merito acquisiuit. Eius enim promissio est: Vbi ego sum, ibi erit etiam minister Ioan. 14. 17. meus. Iterum veniam, & assumam vos ad meipsum, vt vbi ego sum et vos sitis. Item, Pater, quos de disti mibi volo vt vbi sum ego, & illi sint mecum, vt videant gloriam meam quam dedisti mibi, &c. Et rursum: Ego dispono vobis, sicut disposui mibi pater meus regnum, vt edatis super mensam meam Luc. 22. in regno meo. Quod etiam illud Pauli facit, qui de nouissimo Christi aduentu disputans, inter alia scri- 1. Thes. 4. bit: Ipse Dominus cum horatu et voce archangelu, ac tuba Dei descendet de celo, et mortui in Chri- sto resurgent primum, deinde nos qui viuemus, qui superstites erimus, simul cum illis rapiemur in nu- bibus in occursum Domini in aera, & sic semper cum Domino erimus. Erit ergo longe diuersa pioru conditio quam impiorum. Vt enim his horribilis & plenus terroris erit Domini aduentus: ita illis fe- lix latuq; dies ille illucescet, vt qui ipsi omnium huius seculi malorum finem faciet, & omni corru- ptione excutos animabus simul & corporibus beatos reddet. Vnde apud Lucam Dominus, cum signa paulo ante commemorata posuisset, addit: His fieri incipientibus suscipite, & attollite capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra. Et sane hoc pijs & credentibus propriu scriptura tribuit, quod Christi aduentum expectent, & illum venire expectent: eo quod tunc se perfectē beatos fore no- 1. Cor. 1. Apoc. 22. Rom. 8. rint. Cur enim non illum exoptent venire, cum tota hac mundi machina illius desyderio ingemiscat (vt Paulus monet) vt tandem corruptione, cui propter peccata hominum subiacer, liberetur? Hinc vero apparet, quantum pius ab impio differat, & quam fallantur, qui inter iustum & iniustum di- strimen nullum esse clamant: quales olim prophetarum quoq; temporibus fuisse legimus. Etsi enim in Malach. 3. huius vite curriculo ita se res habere videatur, imò impij pijs feliciores cenferi queant, manifesta ta- Psalm. 73. men erit vicissitudo, quando sub Christi aduentum miserē trepidantibus impijs, pij lata & infallibili aeternae felicitatis spe gaudebunt. Pater etiam hinc quam ingens sit pietatis bonum, cum vna hac eum diem nobis letum & optatum reddat, quem pleriq; hominum formidant, & quem nec opibus redime- re, nec vlla vel potentia vel industria subterfugere aut auertere possunt. Felices, qui ista conside- rant, & relictis caduci mundi studijs, ad Christi aduentum se preparant. Infelices vero & omnibus modis miseri, qui vt temporarijs huius mundi commodis fruuntur, diem hunc ridet & scurriliter eludunt. Vide de his 2. Pet. 3. cap.

Ceterum ille confutandis seruiunt etiam, quae vltima huius loci parte dicuntur. Quia enim non Confirmatio ignorabat Christus, hac apud plerosq; hominum vix fidem inuenire, diligenti & graui afferuatione uenturi iudicij, F. 4.

I. e, armata cohortes, la mentis Dei, pefes & inania, e, falsa dogmata, verumtamen, odum horrenda, sed iudicij die enunciat, perferone nobis scriptura, &c. vbi quadam ex Adama, & tunc plangens, atores & regu conu, Ad eundē modum, vnturus su, Nemo, bios exciet, & impio, Crucem in vniuerso, m Christus aduersari, cipuli cenferi volent, ur. Et quantum huius, Crux enim & impio, pugnerunt, & parum, runt. Neminem ergo, futura est. Et foris, ista pacem conu, in criptione. In hoc, filium hominis, propheta. Videtur, risti (quod & angeli, vero videbunt? Etiam, ruis sibi tribuere, in celesti gloria dep, qui ipsum propter h, orie & verum Dei, r. Et huc facit, quid, restate multa & glori, riorum deuocet, alio,

Hebr. 13. Apoc. 10. Rom. 8. Matth. 8. Ioan. 14. 17. Luc. 22. 1. Thes. 4. 1. Cor. 1. Apoc. 22. Rom. 8. Malach. 3. Psalm. 73. Confirmatio

1. A. Sicut.

illa confirmat, quam tribus argumentis suis membris comprehendit. Primum simile habet, quod dicitur aliter fieri non posse. A sicu (inquit) discite parabolam: Cum ramus eius tener sit, & genua folia, nosis quod prope sit aestas: Ita & vos, cum haec fieri videritis, agnoscite quid prope sit iudicium. Sensus est: Cum post hyemem asperam arbores parturiant, in foribus est aestas, & quo minus illa veniat, nemo potest prohibere: Ita si qua haec tenentur eueniant, citius velim, nec aduentus tempus instare, quo tota mundi facies innovabitur, & fructu pietatis diu operati fructum. Et autem obseruatu dignissima haec parabola: eo quod pulchre docet, quae nam sit, quae ad presentem, & presentis tum futuri seculi conditio. Habent enim illi in hac vita hyemem, & omnis generis calamitatibus exercentur. Ut autem hyemem aestas sequitur, cuius quasi praecursor est Verum tempus, quo terra facies innovatur & omnia parturunt: Ita huius seculi tempestates nouissimus dies excipiet, qui aestas & messis instat est, & aeterna vitae praemia credentibus afferet: praenunciij vero & praecursores illius sunt piorum afflictiones, de quibus hucusque Christus disseruit. Ita enim impij mundi ram implent, & propter electos (vt nuper diximus) dies illi abbreviantur, ne afflictionibus separati a fide & salute excidant. Habemus ergo in his eximiam consolationem, quae futura beatitudinis spem in nobis confirmet. Ut enim omnem humanae rationis caput superat, quod vt nuper temporibus refertur, quae plus quam mortua videri poterant: Ita etsi impossibile videatur, vt mortui resurgant, vel credentes longe lateque dispersos aliquando ad regni caelestis consortium collegio, nemo tam obsequabit quod minus illud fiat, quod Deus ab aeterno fieri decreuit.

2. A. pronuntiat.

Secundo fidem suam non absque iurisdictioni formula Christus interponit, dicens: Amen dico vobis, nequaquam praeteribit aetas haec, vsque dum omnia haec facta fuerint. De quibus verbis vobis dicitur, dicitur inter pretum sententiae, dum alij vniuersum genus humanum non interiturum dicunt, dicitur Christus adueniat, qui aliquos superstitis reperiturus sit, vt nuper ex Paulo amocimus: alij vero de nobis interpretantur, quae & ipsa durabit vsque ad seculi huius consummationem: Vtrumque et verum dicitur: sed minus Christi verba corquebimus, si membrum hoc ad ea restringas, quae de vrbis excidio dicitur. Illud enim post annos triginta octo factum fuisse constat, viuentibus adhuc multis, qui Christum viderant, & inter illos superstitis adhuc Ioanne Apostolo, cum quo ille in presenti disputatione fuit, quod intra paucos annos in vrbis excidio experimentum & spectamen eorum viderent, quae in totius mundi consummatione fieri oporteat. Et Christi instituto hic sensus probe constat, quem propter typum ab vrbis excidio ad disputationem de nouissimo die delapsam fuisse, non potest diximus. Ita vero admonemur, particularia Dei iudicia sic a nobis considerari debent, vt quae toti mundo euenturum sit cogitemus, & proinde terrenis studijs minus sumus inueni.

3. A. comparatis.

Tertio comparatione vitium: Caelum & terra praeteribunt, sermones autem mei nequaquam praeteribunt. Nominat duas mundi partes, quae reliquis firmiores & stabiliores videntur, eo quod mutationibus minus sint obnoxiae: At sui verbi veritatem his stabiliores & firmiores esse testatur. Constat enim ex scripturis, cessaturam olim esse totius mundi faciem, adeoque collapsuram omnem loci caeli terraeque machinam. In Psalmis equidem scribitur: Tu Deus primum terra fundamenta, & caeli sunt opus manuum tuarum: haec autem interibunt, & vniuersa vt vestes veteres, & mutantes illa immutatur. Et notum est illud Petri: Veniet dies Domini, sicuti fur in nocte, qui li procella in marem transibunt, elementa vero & fluida soluentur, terraque & quae in ea sunt excidentur. At licet haec omnia mereant, Domini tamen verba adeo non intercedent, vt passio sua suam executionem habitura sint, quae in illis de regno suo caelesti, de quo piorum praenij & munitio penitus continentur. Vult autem de verbi sui veritate infallibili & aeterna nos hoc loco admoneri, vt non terre amur, etsi inter nouissimi seculi turbas caelum terra miserum videretur, quod de qua vrbis salutis spes appareat. Tunc enim in mentem reuocari debent, quae idem olim per prophetam praedixit: Attollite oculos vestros in caelum, & terram subter inspicite: quoniam caeli vt funis calcient, & terra vt vestis veterascet, & habitatores eius ad eundem modum peribunt: Sicut autem mea in aeternum durabit, & iustitia mea non interibit. Et rursum: Equidem montes motabunt, & colles nutabunt: at bonitas mea a te non amouebitur, & fides pacis meae non mutabitur. Christus comparatione hac sui vaticinij veritatem asserit, ita nobis eadem consolationem offerens, ut de promissa salute dubitemus. Simul vero officij quoque admonet, vt relictis mundi bonis

Psalm. 102.

2. Pet. 3.

Isaie 51.

Isaie 54.

1. Cor. 7.

fructu studij, ad eterne vite brauium aspiremus, quod in se credentibus preparauit Deus pater per filium suum unigenitum Iesum Christum, Dominum nostrum: cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in eternum. Amen.

HOMILIA CXII.

Ceterum de die illo ac hora nemo scit, ne angeli quidem qui in caelo sunt, nec ipse Filius, nisi solus pater. Cauete, uigilate & orate: nescitis enim quando tempus sit.

Perquam memorabilis & plena consolationis est Christi Iesu sententia, quam de eterno patris decreto & suae incarnationis mysterio apud Nicodemum pronunciauit: Non misit Deus filium suum in mundum, ut iudicet mundum, sed ut seruetur mundus per eum. Et hoc quidem ex multis argumentis patet, cum primis autem ex praesenti tractatione, qua omnia ea fideliter tradit, quae de nouissimo seculi conditione deus suo ad iudicium aduentu nobis cognita necessaria sunt. Et quia idem innatam nobis humani ingenij corruptionem perspectam habet, quae sit, ut vel nimia curiositate abrepti circa quaestiones inuiles occupemur, vel socordes & securi salutem nostram negligamus; in praesenti istis quoque uicijs mederi incipit, & postremo tractationem hanc exhortatione grauissima concludit, qua docet quid a nobis in hac causa uel omitti & caueri, uel fieri debeat.

Et primo quidem curiositati medetur: nec id immerito, esse enim hoc hominibus innatum, ut de futuris libenter inquirent, ea uero negligant, quae in praesenti ipsis facta opus sunt. Quae causa est, ut ad artes illicite conuersi diabolo sese illudendos & circumducendos propinent. Ita Saul cum Deum sibi iratum esse uideret, & a Philisteis uictus, premeretur, non de Deo placando cogitabat, sed quis rei euentus foret scire cupiens, Pythonissam consulabat, quae illi maioris desperationis et horribilis interitus causa fuit. Et hodie simili dementia exccecari complures, ex astris quid in quoquoque anno futurum sit exquirunt, & impudenti temeritate de bellis aut pace, de morbis hominum & pecorum, de telluris prouentu, imo etiam de religionis progressu, adeoque de singulorum regnorum mutationibus uaticinantur: immemores interim eorum quae de omnibus istis Deus in lege & prophetis promisit & minatus est, si uel praesentia ipsius obseruemus, uel eadem impie contemnamus. At tamen in hoc potissimum articulo, qui de mundi consummatione agit, hominum audacia & curiositas sese prodicit, quam Apostolorum temporibus cepisse ex ijs apparet, quae Paulus ad Thessalonicenses scripsit, quos monet, ne ijs credant, qui gloriosum Christi aduentum iam tum in foribus esse docebant. Et uideamus nostro seculo homines non uulgares nec indoctos, qui scriptis etiam & concionibus publicis hoc negotium nimis insolenter tractarunt. Nec dubium est hoc studij genere diabolus non uulgari- ter delectari, & pro sua astutia audaculis ista argumenta suggerere, ut superuacaneis & illicitis studijs intentos facilius circumueniat, & ipsorum simul opera alios quoque in errorem abducatur. Reus ergo Christus iam humani ingenij temeritatem coercet, & ne nostrae curiositati frenam laxemus, spem omnem nobis negat, dicens: Ceterum de die illa ac hora nemo scit, ne angeli quidem, qui in caelo sunt, nec ipse Filius, nisi solus pater. At dum se quoque communi huic ignorantiae subiicit, nihil sua diuinitati & omniscientiae derogat, sed pro hominis assumpti conditione loquitur. Scimus enim in Christo duas naturas agnosci debere: Diuinam nimirum, quae patri coaeterna & consubstantialis est: & Humanam, quam praesentio tempore ex Maria uirgine assumpsit. Quoad diuinam uero nihil illum latere potest, & iuxta hanc hominum cogitationes quoque, non semel arguit, ut Euangelica historia testatur. Quoad humanam uero, quae nostris peccatis expiandis seruire debuit, ijs quoque infirmitatibus subiaceret, quae ex peccato in nobis oborta sunt. Iuxta hanc ergo sitit & esurit, pauper & egenus non habet quo caput reclinet, fatigatur, dolo et contristatur ad mortem, lacrymas fundit, et multa ignorat: qui iuxta diuinitatem creatur as omnes pascit, omnibus imperat, & extra omnem infirmitatem atque corruptionem positus nihil etiam ignorat. Huc facit, quod Lucas puerum Iesum ut atate etiam sapientiam profecisse scribit, qui tamen quoad diuinitatem ipsa est Sapientia. Et probe obseruanda est ista naturarum distinctio, quae per Idiomatum communicationem multis scripturae lo-

Argumentum
& usus praesentis loci.
Ioan. 3.

Curiosam non
uisum dicit
inquisitionem
prohibet.
1. Sam. 28.

Leuit. 26.
Deut. 28.

2. Thess. 2.

Quomodo
Iesus atem nouus
sua ignorare
dicatur.
Ioan. 2.
Math. 9. & c.
Ioan. 19.
Ioan. 11.
Luc. 19.